

FOTO: ISTOCKPHOTO

Pesach in Pokhara

Duizenden Joden zaten tijdens Pesach aan de seider in Nepal. Maar wat komt daar allemaal bij kijken? Yanki Jacobs, in Brooklyn studierend voor rabbijn, weet het nu.

ESTHER VOET

Onderweg vielen de pakken matses uit het busje

De reis ernaartoe alleen al is een heel artikel waard. Yanki Jacobs, geboren en getogen in Amersfoort, vloog met zeven andere toekomstige rabbijnen vanuit New York via Qatar naar de hoofdstad van de bergstaat Nepal, Kathmandu. Daar vandaan ging de reis verder, maar eerst even terug naar de tussenstop in Qatar. Daar hadden de leerling-rabbijnen een paar uur tijd om het vliegveld te verlaten en de omgeving te verkennen. Maar ja, wat doe je als religieus Joodse man in deze Arabische oliestaat?

Het moet een unieke aanblik hebben geboden, die groep in het zwart geklede Joden die hun weg probeerden te vinden door de straten van de stad. Was het veilig? „Oh ja, onze vrouwen lopen hier’s avonds ook alleen over straat,” was het antwoord van een behulpzame taxichauffeur. Nog maar een vraag: „Maar is het ook veilig voor rabbijnen?” Op die vraag kwam geen antwoord want wat was in hemelsnaam een rabbijn? „En wij besloten het ook niet uit te leggen,” vertelt Yanki. Uiteindelijk wees de praktijk uit dat de groep rustig in een hotel kon overnachten om de volgende dag weer veilig en wel terug te keren naar het vliegtuig. Collega’s van Yanki die de reis eerder maakten, hadden al gewaarschuwd: ‘Geniet maar even van de luxe in Qatar, in Nepal gaat het er heel anders aan toe!’

Yanki: „Dat bleek een understatement. Kathmandu is druk, smerig en het stinkt er. Maar hier begonnen onze eerste voorbereidingen voor Pesach in Nepal. We hadden in Brooklyn een spoedcursus gekregen in het kasjeren van eten en materiaal. Sommige

etenswaren zoals matses en wijn waren met het vliegtuig meegekomen. We logeerden in het chabadhuis in Kathmandu dat ook over een kosjer restaurant beschikt. Daar werden de zaken verder voorbereid. Ingrediënten die we lokaal konden krijgen, werden lokaal gekocht. En zo gebeurde het dat ik op een scooter op zoek moest naar een markt om zeven pompoenen te kopen. Ik wist niet precies de weg en er was een of andere demonstratie waardoor de weg was afgesloten, maar ach, als westerling durf je wat meer risico te nemen, dus ik heb toch maar gas gegeven en ben erlangs gereden. Op de markt moest er uiteraard ook worden afgedongen, want doe je dat niet dan ben je zo’n idiote toerist. En zo reed ik even later op de scooter met zeven pas aangeschafte pompoenen door de straten van Kathmandu weer terug naar het chabadhuis totdat ik ineens ‘Alan’ hoorde [Ivriet dialect voor ‘hallo’, red]. Het was een Israëliësch meisje met een enorme rugzak die door India had gereisd en nu in Nepal terechtgekomen was. Ze was doodop. Waar het chabadhuis was vroeg ze. ‘Nou, ze zitten hartstikke vol, maar volgens mij hebben ze nog wel een plekje voor je,’ antwoordde ik en wees haar de weg.”

Yanki bleef voor Pesach niet in Kathmandu. Terwijl vier van zijn collega’s een seider gaven op waarschijnlijk de grootste seiderbijeenkomst ter wereld, met zo’n duizend Joden – voornamelijk Israëli’s maar ook Nederlanders, Fransen en Duitsers –, trok hij met drie anderen kort voor Pesach naar het hoger gelegen Pokhara. „Vol goede moed begonnen we aan de negen uur durende busreis. Achterin: etenswaren als matses en wijn, allemaal mee-

‘Toen twee kleine Israëliische meisjes het *ma nisjtana* begonnen te zingen, was dat voor iedereen een bijzonder moment’

genomen uit New York. We hadden het niet één, twee, drie door, maar op een gegeven moment bleek de achterdeur van het busje niet goed afgesloten. Ergens onderweg waren we de dozen met matses verloren. Wij midden in de nacht terug, de verloren waar zoeken, en vinden, maar de matses waren gebroken. We namen contact op met de rabbijn van het chabadhuis. Die had nog een nieuwtje: we bleken bij vertrek met de bus ook nog eens de elektriciteitskabels van het huis kapot te hebben gereden.” De reis naar Pokhara verliep dus, eufemistisch uitgedrukt, niet voorspoedig. Niet alleen vanwege de verloren matses, maar ook omdat het verkeer zich in Nepal aan andere regels houdt dan in het Westen. Eh, eigenlijk zijn er gewoon geen regels.

„Iedereen rijdt tegen elkaar in. Doe je dat met driehonderd auto's, dan sta je twee uur vast. Wegen worden niet gerepareerd. Vind je een gat, dan ligt daar een berg stenen naast waarmee je het gat zelf dient op te vullen om verder te kunnen. Vrachtwagens met koeien en mensen erbovenop die de dieren in bedwang proberen te houden, je ziet van alles. En de lokale bevolking zag óns ook. Ze zien zelden witte mensen, laat staan een groep religieuze Joden, we waren een bezienswaardigheid.”

Uiteindelijk werd het prachtige Pokhara dan toch bereikt en daar werd de groep van vier opnieuw gesplitst. Yanki en een collega bleven achter, de twee anderen vlogen per helikopter door naar Manang, een plaats hoog in de bergen, op vijf dagen loopafstand van dichtstbijzijnd bewoond gebied. „Daar waren 45 Israëli's naar onderweg voor de seider. Mijn collega's zouden die leiden, maar zonder wijn want dat is op die hoogte onverantwoord. De twee zouden na Jomtov drie dagen lang teruglopen, totdat een van de twee last kreeg van zijn blindedarm en per helikopter moest worden afgevoerd naar een ziekenhuis.”

Yanki bleef in Pokhara, voor een seider met tweehonderd mannen, vrouwen en kinderen. „Vooral Israëli's maar ook Nederlanders. We hebben twee dagen keihard gewerkt. De kosjer geslachte kippen moesten uit Kathmandu komen, maar die lieten op zich wachten. Op het laatste moment hebben

we ze nog gezouten. De seider zou om vijf uur beginnen, de kok deed zijn uiterste best, maar uiteindelijk begon de maaltijd toch iets later. Dat maakte niets uit. Toen voor tweehonderd mensen twee kleine, Israëliische meisjes staand op stoelen het *ma nisjtana* begonnen te zingen, was dat voor iedereen een bijzonder moment. Zelfs de meest geharde jongens waren geraakt.”

Na dagen van aardappelen schillen, voorbereiden, kasjeren en hectiek, was de seider daar. „Er zijn veel Israëli's die na het leger naar het oosten trekken, naar landen als Nepal. Om te ontstressen. Voor velen is het chabadhuis een *safe haven*. In het dagelijks leven zouden ze nooit in de buurt van een keppel komen. Daar zijn redenen voor. Maar in Nepal is dat anders. Daar kom je echt in contact met elkaar. Sommige Israëli's vierden hun eerste Pesach zonder familie. Het was

zo druk dat sommigen op de grond moesten zitten omdat we geen stoelen meer hadden. Helemaal goed, dat hoort thuis in Azië. Maar deze avond vonden ze even een thuis ver van huis.

„Ik vind het prachtig dat ik deze ervaring heb mogen opdoen. Ik ben hier niet gedropt om twee weken te ervaren hoe ik Joods kan zijn in Nepal. Nee, ik was hier om keihard te werken, maar ook om echt contact te maken met mensen, totale vreemden met wie ik iets gemeen heb. En dat was prachtig.” ■

boven: Aardappels schillen ter voorbereiding. midden: Religieus of seculier? Vooral gewoon Joods.

